

Moedervlekken

Wat zijn moedervlekken?

Moedervlekken zijn goedaardige hoopjes van pigmentcellen in de huid. Dit is normaal. Vrijwel iedereen krijgt moedervlekken, gemiddeld zo'n 25. Naast normale, goedaardige moedervlekken bestaan er kwaadaardige moedervlekken (melanomen). Zie ook de folder 'Melanoom' (u vindt deze folder op de website van de Nederlandse Vereniging van Dermatologie en Venereologie: www.nvdv.nl).

Hoe krijgt u moedervlekken?

De meeste moedervlekken ontstaan tussen uw 3e en 20ste jaar. Soms is een moedervlek al bij de geboorte aanwezig (de zogenaamde aangeboren of congenitale moedervlek). Het aantal moedervlekken wordt mede bepaald door erfelijke aanleg. Ook heeft zonlicht invloed op de hoeveelheid moedervlekken.

Wat voor klachten geven moedervlekken en hoe zien moedervlekken eruit?

Gewone moedervlekken hebben meestal een bruine kleur. Ze kunnen vlak, maar ook bol of hobbelig zijn. Ze kunnen in grootte, vorm of kleur nogal van elkaar verschillen. Kenmerkend is dat de vorm en kleur regelmatig zijn.

Een aparte vorm van moedervlekken is een atypische moedervlek. Deze is onregelmatiger van vorm en kleur. Vaak zitten er verschillende tinten bruin naast elkaar in dezelfde moedervlek. Soms is er ook sprake van een roodachtige verkleuring, meestal in de rand. Deze moedervlekken zijn goedaardig. Iemand met veel van deze atypische moedervlekken heeft een wat hogere kans op het krijgen van een melanoom.

Waarom is het belangrijk om moedervlekken te bekijken?

Het is belangrijk een veranderende moedervlek goed in de gaten te houden. Deze moedervlek zou kwaadaardig kunnen worden. Bezoek uw huisarts of dermatoloog als een moedervlek:

- Groter wordt (een kwaadaardige moedervlek is vaak groter dan een gewone moedervlek).
- van kleur verandert (een kwaadaardige moedervlek heeft vaak verschillende kleuren bruin en heeft daarnaast soms zwart, rood, paars, blauw, grijs of een witte kleur).
- van vorm verandert (asymmetrisch of grillig wordt).
- jeukt, steekt of pijn doet.
- Korstjes vertoont.
- Bloedt.
- Bijzonder opvalt doordat deze moedervlek er anders uitziet dan de andere moedervlekken.

Ga naar uw arts, zeker als er 2 of meer van bovenstaande veranderingen in uw moedervlek zijn. De arts kan onderzoeken of er sprake is van een kwaadaardige verandering in de moedervlek.

Belangrijke risicofactoren voor het krijgen van een melanoom

- Erfelijke aanleg, als meerdere familieleden een melanoom hebben gehad.
- Veel (meer dan 100) gewone moedervlekken of 5 of meer atypische moedervlekken.
- Een bleke huid, met sproeten of blond / rossig haar.
- Zonlichtverbrandingen op jonge leeftijd.
- Gebruik van een zonnebank.
- Als u een aangeboren moedervlek heeft groter dan 20 cm.

Hoe weet uw arts of u moedervlekken heeft?

Uw huisarts of dermatoloog kan vaak aan de plek zien of het om een goedaardige moedervlek of melanoom gaat. Een hulpmiddel daarbij kan de dermatoscoop zijn. Dit is een apparaatje waarmee de moedervlek enkele tientallen malen vergroot kan worden. Bij twijfelgevallen en bij duidelijke verdenking op melanoom zal altijd microscopisch onderzoek nodig zijn. Voor het microscopisch onderzoek moet de moedervlek of het melanoom onder plaatselijke verdoving worden verwijderd.

Welke behandelingen van moedervlekken zijn er?

Een normale moedervlek hoeft niet behandeld te worden. Soms wil men een irriterende moedervlek laten verwijderen, zoals een bolle moedervlek onder de broekrand of bh-band. Ook kunnen moedervlekken om cosmetische redenen worden verwijderd. Dit kan op verschillende manieren. Het meest toegepast wordt: wegsnijden (excisie), wegschaven (shave) of wegbranden (elektrocoagulatie). Indien er ook maar een kleine verdenking op melanoom (kwaadaardige moedervlek) bestaat, zal de moedervlek worden weggesneden en microscopisch worden onderzocht.

Wat kunt u zelf nog doen

- Voorkom dat u verbrandt door de zon.
- Bescherm uw kinderen goed tegen de zon en zorg dat ze niet verbranden.
- Ga niet onder de zonnebank.
- Ken uw eigen huid. Controleer uw moedervlekken, eventueel met behulp van foto's en iemand anders die meekijkt.
- Ga naar de huisarts of dermatoloog als:
 - u een nieuwe, vreemde moedervlek krijgt;
 - moedervlekken veranderen of klachten geven.

Hoe kunt u zelf een kwaadaardige moedervlek (melanoom) herkennen?

Men hanteert bij het herkennen van een kwaadaardige moedervlek de zogenaamde **ABCDE** methode. Elke letter staat voor een kenmerk die een melanoom kan hebben. Het wil dan nog niet zeggen dat de plek daadwerkelijk een melanoom is.

- **A** (asymmetrie): een melanoom heeft vaak niet aan beide kanten dezelfde vorm en is dus asymmetrisch.
- **B** (begrenzing): melanoom heeft vaak geen duidelijke of scherpe begrenzing, maar een vage, soms aflopende rand.
- **C** (color = kleur): melanoom heeft vaak meerdere kleuren, zoals bruin, zwart, rood en wit (hoe meer kleuren des te hoger de verdenking)
- **D** (diameter): melanomen zijn vaak groter dan de rest van de moedervlekken (vaak > 6mm)
- **E** (evolution = verandering): goedaardige moedervlekken veranderen niet vaak. Melanomen kunnen echter snel gaan groeien, van kleur of vorm veranderen en/of spontaan gaan bloeden of jeuken. Elke spontane verandering in een moedervlek is verdacht en dient in principe door een arts te worden beoordeeld.

Meestal ontstaan melanomen uit een bestaande moedervlek (deze gaat dan veranderen), maar soms kunnen melanomen ook spontaan op de huid ontstaan, zonder dat daar eerst een moedervlek was te zien.

Meer informatie

Meer informatie over melanomen kunt u vinden op de website van de stichting Melanoom: www.stichtingmelanoom.nl.

Op deze website kunt u ook de foldertekst 'Kunt u een haai van een dolfin onderscheiden' vinden.

Heeft u nog vragen?

Deze folder is niet bedoeld als vervanging van de mondelinge informatie, maar als aanvulling daarop. Hierdoor is het mogelijk om alles nog eens rustig na te lezen.

Heeft u vragen, neem dan contact op met de:
polikliniek dermatologie, telefoonnummer 040 - 286 4862.

Deze folder is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie. Bij het samenstellen van deze informatie is grote zorgvuldigheid betracht.

De Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie wijst desondanks iedere aansprakelijkheid af voor eventuele onjuistheden of andere tekortkomingen in de aangeboden informatie en voor de mogelijke gevolgen daarvan.

Notities

Heeft u na het lezen van deze folder vragen? Wij raden u aan ze hier op te schrijven. Zo weet u zeker dat u ze niet vergeet.

Anna Ziekenhuis

Locatie Geldrop

Bogardeind 2
5664 EH Geldrop

Locatie Eindhoven

Antoon Coolenlaan 1-03
5644 RX Eindhoven

T: 040 - 286 40 40

www.annaziekenhuis.nl

**DER008
01-21**